

ZENTAI ELLENŐR.

Helyi és vidéki érdekű társadalmi és közgazdasági hetilap.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Kinizsi-utca 758. sz., hova a lapot érdeklő közlemények, hirdetések és az előfizetési pénzek intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 forint. — Egyes számok Berger testvérek könyvkereskedésében 10 krért kaphatók, hol előfizetések is elfogadtnak.

Megjelenik
minden vasárnap.

Hirdetések:

Berger testvérek könyvkereskedésében is fölvetetnek. — Hirdetési díj egy négyszög-céntiméternyi térért 2 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatás után 30 kr. — Nyiltér petitsoronként 10 kr.

A zentai járás-fölosztás jelentősége.

III

Az elmondottak szerint Zenta város rendelkezik mindazon anyagi eszközökkel, melyek a közjólét előmozdításához s annak biztos fönntartásához szükségesek.

Más kérdés azonban: vajjon szellemi rugók tekintetében dicsekedhetik-e városunk a sors kedvezéseivel?

Fájdalom! a mi Zenta város életerős testének életét, létezését illeti, az nem egyéb a legszánandóbb tengődésnél. Önmagából kiforgatva idegen gyámság foglalta el helyét. Saját hajlékából kiűzve, a számkivetés száraz morzsáin tengődik. — Beteg teste, lelke, beteg mindene. — Lélegzetvétele: a börtönben sanyargatott szabadság utáni vágyának siró sóhajtása, — sóhaja pedig isten minden haragját boszuállásra kihívó zokogása az ártatlanul üldözöttek és javaitól kifosztottak; sánta koldus a tágas és virányos ut szélén, melyen számos gyöngébb s véznább testvérei gond nélkül, vigan s erőteljes léptekkel haladnak a cél felé, míg ő átkozott kezek által bűnös, önző célokból megcsontított tagokkal közzsánalom tárgyául szolgál, segélyért könyörögve saját szülőitnek irgalmas szívéhez, nem alamizsnáért, nem a mellette elhaladók odadobott krajcárjáért, hanem csupán azért kérve, egyedül azért könyörögve, hogy szülőitnek valamelyike fölismerje jajkiáltásaiban saját szülővárosának hangját s megvigye a hirt a testvéreknek, kik vele együtt benne a jó, a hajdan boldog és gazdag anyát elvesztették s kinek eltűntével a mostoha gyámok szivtelen bánását tűrni kényszerült árvaságra jutottak. Hisz még nem pusztítottak el mindent, még nem lakmároztak el mindent, megmaradt talán még annyi, a mivel a kifosztottság meztelenségét el lehet takarni, szülőit megőrizték az ősi hajlékot, melyben egyszer otthonára találhat.

Ily szomorú képet tár elénk azon siralmas állapot, melynek bilincsei között nyög jelenleg városunk s szenved lakosságának közjóléte.

Ha az igazságos isten e város kedvéért csodát művelni akarna, velőket megrázkódtató jeleneteknek lehetnénk szemtanúi az ezer és ezer visszaélések leleplezésénél, melyek e város sorsát és jövőjét következetesen aláásni, tönkre tenni egymással versenyezve működtek.

Azonban isten csodatevő keze nélkül is megadja érnünk az ő megmérhetlen igazságossága azon jobb időt e város lakosainak,

mely megszabadítandja e várost a multnak minden rossz elemeitől, visszaadja e várost önmagának s megfojtand minden ádáz törekvést, mely a közjólét rovására az önhaszonlesés vágyainak kielégítésére közprédának odavetett forrás gyanánt tekintette eddigelé a városnak minden javát, minden vagyonát, minden jövedelmét s mindenét, a mivel a sors kedvezése s lakosságának nemes szívé bőkezűsége megajándékozta.

A tanítók járási jutaléka.

Nem régen volt, midőn a közbirtokosok között 19,000 láncc járás-föld fölosztott, melyből Zentának, mint politikai községnek, 2500—3000 kerületi láncc föld jutott egyesség alapján. A község, illetőleg annak jelenlegi vezetői ezzel a jutalékkal nem érték be, hanem a papi és tanítói földek után járó jutalékokat is — körülbelül 75—80 láncc földet, melyt a hatóság által kiküldött mérnök kikerekített — a város javára akarták lefoglalni. A kath. apát-plebánus észrevévé a törekvést, azt mondá: Nem oda Buda! azaz kijelentette, hogy ha a papi földek után járó jutalékokat a város ki nem adja, pör útján fogja a plebánia jogait érvényesíteni. Erre a tanács kiadta a r. kath. plebánának a maga kompetenciáját, és következetességből a két görög nem egyesült papnak is kiadni kényszerült a maguk jutalékát. Jellemző a tanács eljárására, hogy a rabbinusnak is kiszolgált a felszesszió után járó jutalékokat, jóllehet a rabbinus a kérdés alatti földet három év előtt és csakis használatba kapta. Tehát azelőtt a rabbinusnak nem volt földszolgálmánya.

Ilyen előzmények után bizonyos tanítók is azzal a kérelemmel járultak a tanácshoz, hogy hivatalos földjeik után eső járási jutalékokat nekik is adják ki. De legnagyobb meglepetésükre elutasították. Az illetők erre méltányos, sőt igazságos kérelmekkel a képviselőtestülethez fordultak. Kozics, Matkovics Lajos és Zsarkó Antal urak melegen pártolták a tanítók kérelmét, de a többség a tanács indítványára megtagadta a kérelmet teljesítését.

A tanács azt állította és állítja, mintha a kérelmezők azért nem volnának kompetenciára jogosítva, mert csekély pénzbeli fizetés mellett felszesszióra lettek tanítókká megválasztva. No ez a mi tanácsunkhoz csakugyan méltó jogi föl fogás! Hát a papok nem szessziókra választottak? Hát a rabbinus nem méltányossági szempontból kapott felszessziót? Mindannyiok kikapták az arányos jutalékokat. Azon az alapon a tanítóktól megtagadták a kompetenciát, melyen a papoknak kiadták. Tehát a mi a papokra nézve igazság, az a tanítókkal szemben igazságtalanság. Tekints le a magas egekbe dicsőséges Mátyás királyunk a mi tanácsunkra, hogy lássad, miképp osztják Zentán az igazságot!!

A tanítók ügyüket a megyéhez fölbebezték. A megye a tanítók javára döntött. A megye határozatát a képviselőtestület többsége a tanács javaslatára a magas kormányhoz fölbebezte, még pedig a törvényszabta idő eltelte után, tehát akkor,

midőn a fölbebezésnek már helye nincs. Ez a fölbebezés már 1883. évben fölküldetett, és a közokt. miniszterium II. osztályában 17,494/1883. sz. a. maiglan elintézetlenül hever tanácsunk önhatalmaskodásánál fogva.

Mi nem vagyunk elég okosak arra, hogy beláthatnók, miképp lehetséges az, hogy a tanács nem is hederit az alispánnak szóbeli figyelmeztetésére, de még a magas miniszteriumnak írásbeli megsürgetésére sem. A tanács ugyanis az erre az ügyre vonatkozó iratokat fölterjeszteni vonakodik, melyek nélkül pedig az ügy fölül nem vizsgálható és végleges határozat nem hozható.

Hát Magyarországon ily hanyagul hajtják végre a rendeleteket? A törvény értelmében a kormány minden fölbebezett ügyet 40 nap alatt elintézni tartozik. Honnan van mégis, hogy egy igazságos, törvényeken alapuló ügy elintézését a végtelenségig huzni-vonni lehetséges? Vagy talán csak azért szabad a törvényt lábbal tapodni, mert szegény tanítók ügye forog szóban? Micsoda igazság az, megkövetelni a tanítótól, hogy földje után 20—30—40 évig mindenféle adót fizessen, és ezen földre eső törvényes jutalék elvezetésétől pedig éveken át megfosztani?

Az illető tanítóknak mérvadó helyen megígérték, hogy ügyüket az illetékes miniszterium jóakaró pártfogásába ajánlani fogják. De mindezek dacára az ügy mindaddig megoldást nem nyert. És pedig azért nem nyert, mert éppen azok részéről hiányzik az őszinte és erélyes közbelépés, kiknek legszentebb kötelességök a tanítók érdekeit védeni, előmozdítani. Ha ezek a tanács önkénykedéséről a közokt. miniszteriumot értesítik, már rég el volna az ügy intézve. Ha csupán a görög keleti hitközség teljesíti ebbeli kötelességét, a kérdés már rég meg volna oldva.* Az illetékes hatóságok mulasztása következtében minden a mi tanácsunknak kényére-kedvére van hagyva, arra a tanácsra, mely érti a magas rendeleteket és meghagyásokat közönyösen ignorálni.

Vajjon ezek a meglockáztatott szerény soraink fognak e a tanítók barátjai és a tanügy pártfogóinak keblében viszhangra találni? — Vederemo! Egy tanító.

Az iskolai takarékpénztárról.

Ns. Weiss Bernát Ferenc kir. tanácsos ur, mint az orsz. gazdasági egyesület iskolatakarékpénztári szakosztályának alelnöke, egy hozzám intézett levélben föl hív, mondanám el egy vidéki lapban nézeteimet és tapasztalataimat az iskolatakarékpénztárt illetőleg.

Ő nagysága megtisztelő föl hívásának készségeggel megfelelő, bátor leszek e derék lapokban mindazt közölni, mit 3 évi kezelés folytán a pénztár körül észleltem.

Tudomásom van arról, hogy a Tiszavidék majdnem minden községében ez az üdvös és áldásos intézmény meg van honosítva s így azzal a könnyűséggel ismertetem a pénztárt, mely azt már tényleg támogatja.

Magasztaló sorokra ennél fogva az iskolai takarékpénztár már nem szorult. Egy futó pillantás

* Mi úgy tudjuk, hogy közbenjárását a tanító urak nem kérték. Néma gyermeknek pedig még anyja sem érti a szavát. Szerk.

a pénztárak kezelői által évenként eszközölt jelentésekből összeállított statisztikai kimutatásba, igazolni fogja, hogy a pénztár hivatva van a tanuló sereget közvetlenül, a szülőket pedig közvetve oly mérvű takarékosagra nevelni, mely anyagi és erkölcsi jólétüket egyaránt előmozdítja. A gyakorlat és tanügyi tekintélyek bizonyítják, hogy a pénztár e fontos hivatását mind- eddig híven betöltötte.

Láttam az örömet, melylyel növendékeim a szülőktől kapott filléreket a helyett, hogy nyálánkságra fordították volna, készséggel megtakarították, szemtanuja voltam megható jeleneteknek, midőn a takarékoskodó növendékek szegénysorsu társaikat ruhával és tanszerrel ellátták, közösen jót cselekedtek. Oly erkölcsi vívmány ez, mely mellett eltörpül a legékesebben hangzó dicséret, elmúl a legfellelzőbb magasztalás!...

Sokat vitatkoztak és tanácskoztak a bennünket fenyegető közgazdasági válság mentő eszközeiről; a nagy szóáradat közepette megfeledeztek egy alakjára nézve szerény, de eredményeiben megmérhetlen fontosságú orvosszerről: az iskolai takarékpénztárról.

Zsenge növendékeinkkel apró iparcikkeket készítettünk, azokat elárulsítjuk s a befolyt összeget velük megtakaríttatjuk.

Ha ezt gazdaságaink nagyban utánozták volna, vagy utánoznák ezután, ha nem várnák összetett kezekkel, mikor áztatja és termékenyíti meg az ég könnye a földet, ha nem összpontosítanak minden reményöket, vagyonuk- és fáradságukat a föld gyomrában: hanem összeköttetésbe hoznák a gazdaságot az iparral, az ipart a szorgalommal és ezt a takarékosággal, bizonyára nem fenyegetne, s ha fenyeget, elhárítható lenne a közgazdasági krída!

Az iskolai takarékpénztárnak tehát egyedül példaadó hatásánál fogva is már létjoga van tanintézetünkben. Mint minden jó és nemes ügynek a világon, úgy a takarékpénztárnak is megvannak ellenei. Csakhogy az ellentábor érvei tisztán az elméletből merítették, nem lévén egyetlen tagja ennek, ki a pénztárt tényleg meghonosította s állításait a gyakorlatlászulte tapasztalatból vontta volna le.

Rendíthetetlen azon meggyőződés, hogy ha a takarékpénztár oppozíciója ez intézmény elleni agitálás helyett föladatául tűzné ki annak meghonosítását és terjesztését, sokkal nagyobb hasznót tenne e hazának és e haza közboldogságának, mint ha olyanokat is, kik talán meg alapítanák a pénztárt, személyes befolyás vagy tekintélyekre történő vonatkozás által az ügy pártolásától visszatartani igyekeznek.

Részemről sem kapzsíságot, irigységet, káros materializmust (anyagiasság), különös pénzszomjat, a pénznek tiltott utak- és módokra való szerzését hatáskörömben nem észleltem, sőt a pénznek hasznát, becsét és fontosságát, társadalmi és gazdasági életünkre, kereskedelmünkre és iparunkra, a tudományra és erkölcsiségre való befolyását annyira alaposan fölfogták és megértették növendékeim, hogy mindezekre éveken át tartó elvont oktatás őket nem képesítené.

Ezek után hő óhajom oda irányul, vajha minden község minden iskolája meghonosítaná a takarékpénztárt s beállana ez által annak a szent célnak szolgálatába, melyet ns. Weiss ur, e nagyérdemű férfiú tüzött zászlajára.

Lépjünk a szószaporítás teréről a tettek mezéjére — és a haza fényre derül.

Bergel Emil.

Különfélék.

A zentai 1848/9-iki honvédegyesület ma d. u. 3 órakor a városi iskola rajztermében közgyűlést tartand, melyre az egyesület tagjai meghívattak. Ezen közgyűlésen képviselők fognak választani a Budapesten f. évi március hó 9-én tartandó országos honvédegyület elnöksége.

A függetlenségi kör f. hó 12-én, azaz kövér csütörtökön, saját helyiségében

(Gerber-söröcsarnok) könyvtára javára táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 30 kr.

A január 25-iki táncvigalom jövedelmének kimutatását azzal egészítjük ki, hogy t. Vályi Gábor urnak 1 frtnyi és Varga Tóth András urnak 50 krnyi adományát köszönettel fölemlítjük.

A függetlenségi kör gyászlobogójára adakoztak: Matkovics József 2 frtot, Boros Dávid Pál 1 frtot, Horváth Pál, Bozsó János, Fajka Imre, Fajka Albert 50—50 krt, Lederer Jakab 40 krt, Kohn Ignác 30 krt, Varga Tóth András, Burány Dávid 25—25 krt, Gere Kovács Péter, Berta András, Szoresik Pál, Nagy Abonyi Jakab, Dudás Gyönki György, Gulyás Mátyás, Szegedi Albert, Tóth Antal Abonyi, Fekete Pál, Biliczky Antal, Lakatos András, Csernák Péter, Kovács Mihály, Molnár Péter Vakarcs, Varga József Csárdás, Ujvári Péter, Hevér Sándor, Sőregi Gergely 20—20 krt, Hagymás János, Goldstein József, Kolovics Jakab, Flesch Ign., Fazekas János, Pető István, Szabó János, Tóth János Kalmár, Csetényi István, Szakali János 10—10 krt. Isten áldása az adakozó urakon!

Pesti I. hász Lajos szintársulatának január 31-én Bergel Kálmán, Dudás István, Horovitz Lipót és Szigethy István műkedvelő urak telt házat szereztek. Csepreghy Ferencnek Sárka csikóját adták. Pista szolgál szerepét Bergel, Icig szerepét Dudás, Laci szerepét Szigethy, Ferke csaposlegény szerepét Horovitz játszotta. A három első műkedvelő, még ha színész mértékét is használunk velök szemben, igen jól betöltötték szerepüket, míg a negyedik még a csaposlegény szerepében is gyöngé volt.

A budapesti országos kiállítás ünnepélyes megnyitása f. évi május hó 2-án lesz. Tisztelettel kérjük Burány Jenő és Guelmino Alajos urakat, mint az országos bizottság zentai kiküldöttéit, vajjon Zenta szerepelti fog-e és mily arányban az országos kiállításon? Nekünk ténykedésükről eddig semmi tudomásunk sincs.

Kochmeister Frigyes b. elnöktele alatt a budapesti kereskedelmi és iparkamara január hó 26-án tartotta rendes teljes ülését, melyen előterjesztett Zenta városának újonnan megállapított helypénz- és partjavadalmi díjszabályzata. A kereskedelmi osztálynak erre vonatkozó jelentése szerint a helypénztarifában és a partjavadalmi díjszabályzatban foglalt díjtételek a viszonyoknak megfelelnek. Csupán a partjavadalmi díjszabályzat 13. §-a, mely szerint t. i. a partjavadalmi díjak nemcsak a hajókból kirkakott, hanem a hajókba berakott szállítmányok után is fizetendők volnának, az osztály nézete szerint törlendő, mivel a forgalomnak illetően kétszeres megterhelése másutt sem létezik, s magának Zenta városának kereskedelmi érdekeivel is ellenkeznek. A kamara a kereskedelmi osztály véleménye értelmében határozott.

Beküldetett. A zsaroló halottkém. Január 27-én a szállásról egy halottat hoztak be, rögtön jelentettem K. orvos urnak, ki déltájon megjelent, megnézte a halottat, és mielőtt a látelétet kiállította volna, 60 krt követelt. Menyem előbb 20, utóbb 40 krt ajánlott, de K. ur ezzel nem érte be, hanem azzal fenyegetőzött, hogy ha nem kap 60 krt, akkor aznap nem, hanem csak a következő napon temethető el a halott. A zajra bementem és megkérdeztem a láma okát. Menyem elmondja, hogy már 40 krt ígért, és az orvos ur még sem akarja a halotti levelet kiállítani. Magam is eredménytelenül lépven közbe, elmentem dr. Révay urhoz. Felesége a plebániára utasított, ki azzal válaszolt, hogy az ügy nem hozzá tartozik és a polgármester urhoz küldött, Schambach vendéglőjébe. Ott nem találtam a polgármester urat. Illy polgártársamtól értesültem, hogy a polgármester ur Szabadkán van és hogy helyettese Vuits Sándor ur. Hozzá fordultam panaszzommal, ki egy kártyát adott, melylyel K. urat magához idézte. A kórházban civakodás fejlődött ki közöttünk. K. ur tagadta, hogy 60 krt követelt, és kiállította a halotti bárcát. A jelenetnek tanuja volt dr. Glücksthal ur. Ezt az esetet csak azért

hozom nyilvánosságra, hogy megismertessem K. urat t. polgártársaimmal. Sztaity Lázó

Hogyan trafikálnak a sargaházbeliek és az általános takarékpénztár? A városnak van ennél a takarékpénztárnál 30 ezer forintja. A folyó költségek födőzhetése végett a tanács a másik két pénztárnál elhelyezett összeget fölmondta. A takarékpénztár helybeli adóssait 25%, a vidékieket pedig 50% törlesztésére szoritja. Mikosevics és Gombos is adóssai ennek a pénztárnak, de nekik az illető takarékpénztár pardont ad azon viszonzszolgálat fejében, hogy a 30 ezer frtot nem mondják föl. Milyen jól megértik egymást az illetők!!

A fekete háznak Isten kegyelméből való ura január 29—30-ika közötti éjjel a nagyvendéglőben mulatott. Hajnali 3 órakor megjelentek a rőndnek őrei, de nem dörögték a nagy mufti füleibe, hogy hát rőndnek muszáj lönnyi.

Mióta Zenta város közönsége világitást ismer, soha sem botorkáltak a polgárok annyit sötétségben, mint jelenleg, midőn a város élén gondviselészerű(?) férfiak állanak.

Üres a ládafia. Jankovich mérnök ur január 31-én hivatta Kozics urat, tudtára adván, hogy a tanács ama bizonyos járdaköltségeket felére leszállította és arra kérte, hogy a jegyzőkönyvet sziveskedjék aláírni, melyben a tanács végzésébe való belenyugvasát jelentené ki. De Kozics ur megtagadta a jegyzőkönyv aláírását, nem érezvén magában hajlandóságot, hogy a tanács lábából a tüskét kivegye. Ugy látszik, a tanácsnak is jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok, a holnapi 40 frtból inkább leengednek 20 frtot, csak hogy ma kapjanak 20 frtot. Vagy helyes volt a kivetés, vagy nem. Ha igen, akkor a tanács a köz érdekében nem engedhet le az egyeseknek. Ha pedig a kivetés helytelen, akkor zsarolás színében áll a tanács eljárása. A tanács maga alatt vágja a fát. Nekünk nem áll érdekében a fejszét visszatartani.

Steinerné urnő és Neider Keresztély február hó 17-én, vagyis huslagyó kedden a nagyvendéglő üvegtermében álarcos bobóc-estélyt rendeznek. Belépti díj személyenként 50 kr. Álarcos öltönyök Neider urnál kaphatók.

Cziczovszky András gymn. II. osztályu tanuló f. hó 3-án reggeli 8—9 óra között a Tiszába ugrott, előbb keresztet vetve magára, és csak holtan halaszták ki. A szerencsétlen fiu állítólag azért fojtotta magát a Tiszába, mert atyja az iskolából kifogta és mesterségre szoritotta.

Számitási hiba mult számunk vezércikkében. Ugyanis a város nem 1365 ker. lanc földet, hanem 2198 lancot, és ezen fölül az összes ártereket, mindössze közel 3000 lanc földet kap tulajdon- és birtokjogiilag.

Tegnap Pesti I. hász Lajos szintársulata Bergel Kálmán, Braun Soma, Dudás István, Komáromy Béla és Szigethy István műkedvelő urak közreműködésével Tóth Ede Falu rosszat adta.

Beküldetett. Tek. szerkesztő ur! Sziveskedjék szerény sorainknak becses lapjában helyet adni. A város főkolomposai bennünket szegény iparosokat meg akarnak rontani. Ugyanis mindenki tudja, hogy midőn a városi építkezések szőnyegen forogtak, az iparosok Goldsteinnal akartak pályázni. De a főkolomposok a másunnan megszalasztott Grundböcknek kezére akarták játszani a vállalatot, és hogy fondorkodva szőtt tervek annál biztosabban sikerüljön, az iparosokat használták föl emelő gépeket, rávették őket Goldstein elhagyására és Grundböckhöz szegődésre. Tőlük nyilatkozatot erőszakoltak ki, hogy a közgyűlést azzal vezethessék félre, mintha a vállalatot helybeli iparosok teljesítenék. Vakítás volt az egész, a legtöbben nem láttak a kártyába, az érdekelt iparosok már csak akkor jöttek tisztába, midőn késő volt, de nem szólhattak, mert kenyéret kereset forgott szóban. Így Grundböck lett a vállalat. A szegény iparosok keservesen szerzett pénzecekséjüket átadták Grundböcknek, ki azt állítólag a vállalatba fektette, és az érdekelt iparosok nem csak hogy nem kapták ki munkájuk díját, de még biztosítékaik is mind e mai napig

Grundböcknél vannak. És most egyik-másik iparos a legnagyobb nyomorral küzd. Így pártolja a tanács a helybeli iparosokat. — Freund Ernesztina asszonyt is gyalázatosan rászédtek. A neki járó 4000 frt kifizetését betitították, azon ürügy alatt, mintha ehhez Grundböcknek is volna joga, pedig a valódi ok az, hogy üres a város kasszája. Janovich mérnök utasítva van, hogy a bérházra vonatkozó elszámolást huzza-halasztsa, nehogy fizetni kellessen, mert különben pótdót kellene kivetni. Ha Freundné megkaphatná 4000 frnyi követelését, rögtön kielégítené az iparosokat, de ő **magassága** Grundböcknek kezére szeretné játszani, ki azt zsebre vágná, az iparosok megüthetnék poros nyomait. Az elemi iskolát is bevégezték az iparosok még a múlt évben, de Grundböck ezért nekik csak hazugsággal és rosz téglával fizetett, melynek ezrért ő 16 frtjával számított, míg az iparosok 12 frtert sem tudják eladni. A sárgaház bünbarlang, hol lábbal tiporják a polgárok jogait. De erősen bizunk, hogy a sárgaházbeliek is meg fognak arról győződni, hogy: A nép szava, Isten szava. Meg fognak ama nagy napon lakolni összes büneikért. Minden becsületes ember sorakozni fog az ellenzék igazságos zászlója alá, hogy a város zsarnokai ak gyalázatos tetteit megtorolni segítsen. Zentán, 1885. évi febr. 5-én.

Több iparos.

— Drágán megfizetett gondatlanság. Kistelekrol írják, hogy a falu végén levő Sisák József száraz-malmában borzasztó szerencsétlenség történt. A malom nincs használatban, s iskolás gyermekek gyakran játszanak benne. Vasárnap délután is ott szaladgált néhány leányka, midőn a malom óriási súlyu keringője, mely rosz állapotban van, s elég gondatlanul csak úgy volt oda támasztva egy oszlophoz, hirtelen lezuhant, s egy 8 éves kis leánynak, Sisák Viktóriának a fejét törmelékke zúzta. A szerencsétlen leányka éppen a malomtulajdonos gyermeke volt.

— Eltűnt másfél millió. „Emlékezzünk a régiékről“, — mondja a régi magyar ének; pedig sok emlékezés kellemetlen doigokat süti ki. Így pl. a francia forradalom áldozatai részére évekként elzárva gyűjtések történtek és az így létesített alap az állampénztárban kezeltetett. De a segélyek elmaradtak és most kitűnt, hogy az alap, mely 1.450.000 frankra rugott, az állampénztárból megfoghatatlan módon eltűnt. A vizsgálatot megindították.

— Kereskedőinkre nézve fontos megtudni, hogy a Magyar Kereskedők Lapja a leghitelesebb kutforrásokból merített üzleti tudósításaiban föl van véve a kereskedelem minden ága. A vas-, fűszer-, termény-, kézmű-, bőr-, fa-, stb. kereskedő egyaránt alaposan értesül azokból, az áruiról és konjunkturákról. És végre igen hasznos intézménye a helyeszközlő rovat. Alig van kereskedő cég, mely egy évben legalább egyszer, egy vagy több segéd fölvetelére ne volna utalva; ha e gonddal szerkesztett rovat utján csak egy segédet sikerülne nyernie, a lapra tett egész évi kiadása busásan kárpótolva van, valamint azon segédé is, a ki ez uton álláshoz jutott; azokról nem is szólva, a kik e lap összeköttetései által egész üzleteket vesznek, eladnak, társat nyernek vagy olyanul elfogadtatnak. Ha mindezekhez hozzá vesszük, hogy a „Magyar Kereskedők Lapja“ eme gyakorlati haszon nyújtásokon fölül egyik főtényezője hazai kereskedelmünk megmagyarosításának: nem tudjuk eléggé ajánlani minden kereskedő figyelmébe, hogy ezen egyetlen magyar szaklapra ne csak előfizessen, de azt hazafini szempontból is kartársainak ajánlja s tőle telhető módon terjessze. Mutatványszámok szívesen küldetnek. A „Magyar Kereskedők Lapja“ 1885. évi folyamára előfizetheti félévénként 4 frttal postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Bálvány-utca 11.

— A „Magyar Háziasszony“. Az e cím alatt Budapesten megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdasszonyok országos együletének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetheti leg-

célszerűbben postautalvány által a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalához Budapesten, váci-körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legcélszerűbben levelező-lappal — fordulnak.

— Vettük a „Gondülő“ 20. számát a következő változatos tartalommal: „Az új főispán“, regény Tolnai Lajostól; „Rózsaszirmok“, költemény Vészi Ödöntől; „A végzet“, regény Margitay Dezsőtől; „Egy rut leány története“, tündérvjáték Balázs Sándortól (vége); „Székely támad, székely bánja“, történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „A gyöngyvirág“, elbeszélés Lévy Sándortól; „A gránátköves asszony“, Marlitt E. legújabb regénye, fordít. Mártonffy Frigyes. Ezeket követi a boríték érdekes tartalma, u. m.: A magyar gazdasszony. vegyesek, talányok, talányfejtők és szerkesztői posta. A minden vasárnap megjelenő „Gondülő“ előfizetési ára: negyedévre 1 frt 50 kr, egy hónapra 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadótulajdonoshoz küldendők Budapesten, VII. dob-utca 14. Figyelmeztetjük olvasóinkat e kitűnő lapra, melyből a kiadó mindenkinek szolgál mutatványszámmal ingyen és bérmentve, ki e végre hozzá fordul.

Hasznos tudnivalók.

* A ruházatról. A ruha hatását az képezi, hogy a meleget, mit a test szünet nélkül bevezet, csakis nagyon lassan adja ki; míg külseje hideg lesz, belseje egyenlően meleg marad és 20—25 R. fokot mutat. Azt mondá valaki, hogy a ruha helyettünk fázik, e szerint rosz hővezetőnek kell lennie, hogy céljának megfeleljen. Nagyon kevés ily tulajdonságú kelme van, és — a pamutot kivéve — a legrégebb korból maradt ránk. E kelmeket részint állatok szolgáltatják, minő a szörme, selyem és gyapju, részint pedig a növények, minő a vászon és pamut. E kelmek hővezetési tulajdonsága nagyon különféle; az egyik többé, a másik kevésbé tart meleget. Miben rejlik e különféség? — A vastagságban bizonyára nem. Minden gazdasszony tudja, hogy neki ujjnyi vastag kelme kevésbé melegít, mint az egészen könnyű. Ezt az állatok megfigyelése eléggé megmagyarázza. A hideg égalj alatt tartózkodó négy lábúak természetadta szőre, se pedig a madarak tollazata nem képez sima takarót, hanem bizonyos melegítő rétegekből áll, sok levegőt bocsátanak maguk közé. Ha nagyon hideg van, a madarak fölborzolják tollaikát, hogy szaporítsák a légréteget. Minél kevesebb levegőt foglal magában valamely ruhakelme, annál roszabb hővezető. E szerint a ruházatnak nem az a célja, hogy elzárja testünk elől a levegőt, mert ez esetben ama kelmek lennének a legmelegebbek, melyek léghatlanok. Mindnyájan tapasztaltuk, hogy télen a glacé-keztüben fázik kezünk, míg ellenben a levegőt átvezető vadbőr melegen tartja. Például az új vattával bélelt ruha nagyon meleg, mert a vatta nagymennyiségű levegőt foglal magában, ha azonban hosszabb használat után összecsomósodik és ez által légtartalma gyérül becses tulajdonságának legnagyobb részét elvesztette. Azonban ez átbocsátó tulajdonság célszerűtlenné válik, mihelyt a likacsok oly tágasak, hogy gyorsan átbocsátják a levegőt. A ruházatnak továbbá nem szabad megakadályoznia a test felszínének párolgását. Mindenki tudja, hogy a kaucuk-köpenyek és sárcipők mily kellemetlenek. Minden kelme mohón veszi be kívülről a vizet, ámbár különféle fokban. Így például a gyapju majdnem még egyszer annyit vesz föl, mint a vászon és lassabban adja vissza. E szerint gyapju-ruhában kevésbé hűlünk meg, mint vászonban. Mindenki ismeri azt a kellemetlen érzést, melyet a vizes vászoning hátunkra gyakorol. Igaz ugyan, hogy hamarabb szárad meg, azonban e gyors elpárolgás, a fölvetett viz gyors visszaadása, annyi meleget von el testünkől, hogy didergünk. A gyapjunak még egyéb előnye is van. Minden kelme áthatlanul lesz a levegő számára, mihelyt likacsai vízzel telnek meg. Ez a gyapjunál, másodsorban a pamutnál majdnem soha sem fordul elő; a ki súlyos munkát végez s e szerint hamar megizzad, vagy

pedig a kinek magas hőmérsékletben kell dolgoznia, soha se hordjon vászoninget. Vizes ruhát tartani a testen mindenkor veszélyes. Különösen áll ez a vizes harisnyákra nézve. Hacsak 50 gr. víz rejlik harisnyánkban, ennek megszáritása oly hőmennyiséget von el tőlünk, mely 500 gramm 0 fokú vizet forrásra bírna, vagy ugyanannyi jeget elolvasztana. Mindenki vonakodnék, hogy ily kísérletet tegyen, pedig ugyanezt tesszük, ha könnyelműségből vagy közönyből nem váltunk harisnyát. Igen nagy jelentősége van az alsó ruhának. Ennek nem csupán az a célja, hogy melegen tartson, hanem arra is szolgál, hogy magára vegye a bőrpárolgást. Mihelyt az alsó ruha likacsait e párolgás telítette, úgy nem felel meg többé céljának; váltani kell tehát és megmosatni. Semmiféle ruhának sem szabad oly szűken a testhez állania, hogy megakadályozza a vérkeringést. A tulságos fűzésre kár szót vesztegetni, egy híres orvos, habár kissé drasztikusan is, de nagyon helyesen mondja erről: hogy egyetlen előnye abban rejlik, hogy a nőket, kik e rosz szokásnak hódolnak, lehető gyorsan a föld alá juttatja. Mennyi tartós főfájás, mennyi szemlob származik a szűk inggallértól és számtalan nőre nézve a nagyon is szűk harisnyakötő hosszabb szenvedések kutforrásává lett. Régi szabály az, hogy a főt hidegen, a lábat melegen tartsuk. A hajzat már magában véve elég oltalmat nyújt, épp úgy kell megszorítanunk a nyakravalók viselését; a kötött vagy horgolt gyapjósálók egészen mellőzendők. — A nyakat a levegőhöz kell szoktatnunk, ez a legjobb óvszer a torokbajok elkerülésére. A lábbelit ritkán készítik a természetes idom szerint, pedig fokelléke az, hogy a láb kényelmesen feküdjék a helyen, hogy az ujjaknak elég helyük maradjon a szabad mozgásra, végre pedig, hogy a sarok alacsony és széles legyen. Ha mindenki e szabályt követné, sokkal kevesebb nyomorék lábu ember lenne. „Gondülő.“

* A megfagyott lábak gyógyítására Wahler württembergi plebános kitűnő szert talált föl. A württembergi kormány indítatva érezte magát, ezen kitűnőnek bizonyult szer titkát a közjó érdekében a nevezett plebánostól megvenni. Ezen szer készítmódja a következő: Végy 24 lat ürüfagyut és 4 lat vasoxid-hydrátot. Föld egy vas-edényben egy vaspálcával való folytonos keverés mellett mindaddig, míg egész feketévé válik. Miután félig kihült, adj hozzá 4 lat velencei terpentint, 4 lat bergamotta olajt, 2 lat örmény bolust. — A utóbbi először dörzsöld faolajba és aztán az egészet keverd jól össze. Ezen ir vászonra vagy tépésre kenendő és naponként egyszer a beteg helyekre rakandó. Ezen ir a nagyon fájdalmas, feltört fagyási sebeknél is kitűnő hatásu.

* Házi szappan égésekénél. Közönséges háziszappant lehámozva, kevés vízzel péppé gyurva, késhegy vastagságnyira ruhára kenjük s az égés által okozott sebet beköztjük. Különösen arra kell vigyázni, hogy a szappan az égett vagy forrázott sebet tökéletesen befődjé. Minden 24 órában a kötést megújítjuk. Az ily eljárás mellett a nagy égési sebek 4—5 nap alatt tökéletesen behegednek. (Gondülő.)

* A gyümölcsfák ifjítása. Minden gyümölcsfánál beállt oly idő, az egyiknél előbb, a másiknál később, a midőn a fa-növ's lassabb lesz s végre egészen megszűnik, a mennyiben csak termőhajtások képződnek. E körülmény annál előbb bekövetkezik, minél kevesebb táplálékot talál a fa a földben, minél kevesebb és elhanyagoltabb ápolásban részesült és minél nagyobb faji hajlama van termő-ágak hajtására. De ha a fa képződése megszűnt, tökéletes levelek sem fejlődhetnek többé, melyek a jövő évre szükséges tartálékanyagokat gyűjtsek, minélfogva az ilyen fa évről-évre jobban kimerül, míg végre egészen kiszárad. Ennek bekövetkezését megakadályozhatjuk, ha idejekorán hozzálátunk a fának ugynevezett ifjításához, mit különben oly fákkal is szokás tenni, melyek megfagytak, valami betegségben szenvedtek, vagy a melyeket jég, vihar összetört, stb. Az ifjítás abban áll, hogy az illető fának minden ágát felnyire vagy harmadára visszametszük, mi mellett természetesen mindig a szép koronát kell szem

előtt tartani. Különben a következő szabályok követendők: 1. A gyümölcsfákat csakis a teljes nyugalom idejében szabad ifjítani, tehát tavaszszal vagy ősszel, az ősz különösen a csontárok-nál alkalmasabb munkára. 2. Az ifjítandó fán ennek nagyságához képest 2—3 főhajtást hagyunk, valamint a metszés alatt levő összes mellék-hajtásokat is meg hagyjuk, melyekre a gyökerektől fölvev nyersanyag földolgozására van szüksége. Egy-két év múlva a megfagyott főhajtásokat is megkurthatjuk, vagy ha fölöslegessé váltak, egészen le is vágjuk. 3. Az ágakat lehetőleg valamely mellékág közvetlen közelében kell le-metszeni. 6—8 centiméternél nagyobb átmérőjű sebeket lehetőleg kerülni kell. 4. Minden sebet azonnal simára kell metszeni s ojtóviaszszal vagy kátránnyal gondosan bekenni. 5. Az ifjítás utáni második évben a fát át kell vizsgálni, a sűrű és fölösleg fát eltávolítani, úgy hogy csak az erős galyakat hagyjuk meg, melyek az ágak legszebb folytatását képezik, de ezeket is felényire megkurthatjuk. Körte- és almafajaink közt sok olyan van, melyek minden 10 vagy 15 évben ifjítani kel-lene, mi a szilvafáknál még gyakrabban szüksé-ges. Helyesen végrehajtott ifjítás által a fának nemcsak élet-, hanem termőképességét is foko-zuk; minél fogva ezt a fontos teendőt alig lehet eléggé ajánlani. E—s.

* **Hog y v e r j ü n k a f a l b a s z e g e k e t ?** A szépen kitapetirozott, kipingált vagy kimeszelt falba szegyet verni annyiban mindig riszkírozott dolog, hogy tiz eset közül kilencben rendszeren nem találunk mindjárt először téglák közti közre, hová a szeg beverhető volna, hanem ki kell huzni az akadályba ütközött és meggör-bült szegyet és más ponton próbálni szerencsét, a mi aztán még egypárszor ismétlődhetik. A sok lyuk persze sem díszére, sem hasznára nincs a falnak. Hogy tehát ne legyünk kénytelenek egy szeg beverése végett több lyukat csinálni a fal-ban, ne keressük a téglaközöket, hanem furjunk egy téglába magába lyukat a szeg számára. Ez egy közönséges furóval könnyen megy, ha hegyet laposra rápolyozzuk és beolajozzuk. Ily módon éppen azon ponton verhetjük be a szegyet a falba, a hol tetszik, mi a tükröknek, stb. éppen a kellő helyre való fölakasztásánál lényeges dolog. „M. Háziasszony.”

Garantírozatlan hírek.

A lefolyt héten Zentán nem nyitattott új csőd.
*
Vibi Dini és Relli indigenák a belga bank mintájára a kamatlábat 3 1/2%-ra leszállították.
*
A város kaszsjája készpénzzel rendelkezik.
*
A Híradót az 1885. évi országos kiállításon kiállítják.
*
A körkemence-konzorcium, cégvezetője: Éhen-bög Stefi ellen elrendelt biztosítási végrehajtásokat megfölebbezte, miután Stefi ur garanciának bi-zonyult.
*
Gombos Gábor polgármester Zenta város közönsége nevében a lefoglalt körkemencére tulajdoni igényt jelentett be.
*
A társas-kör helyiségét följánlották a zentai függetlenségi körnek.
*
Dr. Savanyu és dr. Bögös mult havi fizetésü-ket nem vették föl.
*
Pesti Ihsz Lajos társulata a mult héten folyton telt ház előtt játszott.
*
Horovitz Poldit a nemzeti színházhoz szer-ződötték operette-buffónak.
*
Dobó Sándor színész üldözi a vidéki sajtót.
*
Boromisza János főkapitány Thaisz Elek látogatására Meránba utazott.
*
Az új csoda- és járásorvos az iparosok bálján — józan volt.
*

A Híradó verseit B. Frici a zentai kalen-dárium számára megvásárolta.

*
A Híradó komenciója a 20% törlesztés miatt — berekedt.
*

A négyes légvonatu nagyságos ur legutóbbi lejárata alkalmával 3 fiakkert — betörlesztett.

Felelős szerkesztő és kiadó: **REITMANN FERENC.**

Vasuti menetrend 1885. évi január 1-től.

Szegedtől Eszékig.	5. vonat.	7. vonat.	9. vonat.
Szegedről indul	—01	3.30	10.55
Horgosról "	6.45	4.16	11.55
Palicsról "	7.26	4.50	12.31
Szabadkáról "	8.—	6.—	2.20
Bajmokról "	8.40	7.08	3.45
Militicsről "	9.26	7.57	4.42
Zomborról "	10.25	8.35	5.40
Szt.-Ivánról "	10.48	9.10	6.21
Szántáról "	11.02	9.32	6.52
Gombosra érkezik	11.14	9.48	7.11
Erdődről indul	12.30	11.25	
Dályáról "	1.40	12.05	
Dráva-Szarvasról indul	2.03	12.28	
Eszékre érkezik	2.35	1.—	
Eszéktől Szegedig.	6. vonat.	8. vonat.	10. von.
Eszékről indul	12.20	3.30	
Dráva-Szarvasról indul	12.53	4.03	
Dályáról "	1.58	4.55	
Erdődre érkezik	2.14	5.11	
Gombosról indul	3.14	6.35	8.15
Szántáról "	3.27	6.54	8.39
Szt.-Ivánról "	3.41	7.15	9.06
Zomborról "	4.08	7.58	10.10
Militicsről "	4.24	8.23	10.40
Bajmokról "	5.02	9.21	11.58
Szabadkáról "	6.30	10.35	2.33
Palicsról "	4.46	10.51	2.55
Horgosról "	7.24	11.25	3.45
Szegedre érkezik	8.—	12.—	4.30
Zombortól Budapestig.	403. von.	411. von.	413. von.
Zomborról indul	4.08	10.10	7.58
Szabadkára érkezik	5.41	1.03	10.11
Szabadkáról indul	6.07	2.05	10.40
Kis-Körösre érkezik	7.44	4.13	1.20
Kis-Körösről indul	7.51	4.23	1.30
Budapestre érkezik	10.58	8.15	6.10
Budapesttől Zomborig.	412. von.	404. von.	414. von.
Budapestről indul	6.40	3.50	9.—
Kis-Körösre érkezik	10.41	6.34	1.29
Kis-Körösről indul	0.51	6.41	1.39
Szabadkára érkezik	12.57	8.20	4.30
Szabadkáról indul	2.20	8.40	6.—
Zomborra érkezik	5.06	10.15	8.17
Zombortól Zimonyig.	412. von.		402. sz. gyorsv.
Zomborról indul	10.10		
Szabadkára érkezik	1.03		
Szabadkáról indul	1.28		11.01
Csantavérről "	2.—		
Topolyáról indul	2.30		
Kis-Hegyes-Feketehegyr. i.	3.—		11.35
Verbász-Kuláról indul	3.29		
Ó-Kérről "	3.54		12.05
Kiszácsról "	4.15		
Ujvidékről "	4.52		12.55
Péterváradról "	5.08		1.06
Karlócáról "	5.27		1.18
Becskáról "	6.04		
Intiára érkezik	6.29		2.—
Mitrovicára III. érkezik			5.25
Mitrovicáról III. a. indul			12.—
Indiáról indul	6.36		2.03
Ó-Paznáról indul	6.56		
Uj-Paznáról "	7.16		
Batajnicáról "	7.33		
Zimonyra érkezik	8.07		2.45
Zimonytól Zomborig.	411. von.	403. von.	401. gvv.
Zimonyról indul	6.40	11.38	2.46
Batajnicáról "	7.15	12.06	
Uj-Paznáról "	7.32	12.20	
Ó-Paznáról "	7.52	12.36	
Indiára érkezik	8.14	12.54	3.28
Mitrovicára III. érkezik			5.25
Mitrovicáról III. a. indul			12.—
Indiáról indul	8.21	1.01	3.31
Becskáról "	8.49	1.26	
Karlócáról "	9.23	1.58	4.14
Péterváradról indul	9.39	2.13	4.26
Ujvidékről "	10.03	2.36	4.43
Kiszácsról "	10.32	3.04	
Ó-Kérről "	10.54	3.25	
Verbász-Kuláról indul	11.24	3.54	5.27
Kis-Hegyes-Feketehegyr. i.	11.53	4.16	
Topolyáról indul	12.29	4.45	5.57
Csantavérről indul	12.54	5.09	
Szabadkára érkezik	1.27	5.42	6.30
Szabadkáról indul	2.20	6.—	
Zomborra érkezik	5.06	8. 7	
Szabadka-bajai szárnyvonal.		3111. zs	
Budapestről indul		6.40	
Szegedről "		10.55	
Gombosról "		8.15	
Szabadkáról (vendéglő) indul		2.30	
Csikieráról indul		3.07	
Bács-Almásról indul		3.42	
Bikity-Borsódról "		4.18	
Bajára érkezik		5.—	
Bajától Szabadkáig.		3112. sz.	
Bajáról indul		10.—	
Bikity-Borsódról indul		10.45	
Bács-Almásról "		11.30	
Csikieráról "		11.58	
Szabadkára (vendéglő) érkezik		12.32	
Budapestre érkezik		8.15	
Szegedre "		4.30	
Gombosra "		7.11	

Eszrevétel: A kövéren nyomott számok az éjjeli órákat jelzik esti 6 órától reggeli 6 óráig.
A 411., 412., 413. és 414. sz. vonatok omnibusz-von.
A 403. és 404. számú vonatok személyvonatok.
A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

HIRDETMÉNY.

Czinner Dávid közadósna a zentai 3464. sz. tjkben 925 öi. lakháza után, a zentai közlegelő felosztása alkalmakor, a belső járásból kiadott 346 öi. jutaléka, mely a földkönyvben 11,611. hr. számot nyert, 69 frt 20 kr kikiáltási árral; és ugyancsak vagyonbukottnak könyveiben kitüntetett könyvköve-telési f. évi február hó 10-én d. e. 11 óra-kor alulirott csődtömeggondnok házána (Ki-nizsi-utca 761. sz.) nyilvános árverés utján el fognak adni s erre venni szándékozók meghivatnak.

Zentán, 1885. évi február hó 6-án.

Brestyánszky Kálmán,
tömeggondnok.

Özv. **Bálint Ferencné Zrinyi-utcá-ban 1212. sz. a. háza, mely áll három padlás szobából, konyhából es egyéb hozzá tartozó ból, április 24-től kiadó. Tudakozódhatni Zrimányi Károlynál.**

Szerb-utcában 1208-ik szám alatt fekvő házamban három padolt és festett szobából, konyhából, élés- és fakamrából álló **lakás,** négy lóra istállóval és szénapadlással, Szent-György-napra kiadó.

Neider Keresztély.

Adai-utcában levő házamban három szobából, konyhából, pin-céből és padlásból álló lakás április hó 24-től kiadó.

Kragujevits György.

HIRDETMÉNY.

A zentai takarékpénztár igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a takarékpénztár tulajdonát képező fötéri ház-ban, jelenleg **Kiss Antal** férfiniszabó által bérben birt **bolti helyiség** és a hozzá tartozó **udvari szoba** f. é. ápril 24-ikétől számitandó három évre haszonbérbe bármikor kiadatik. Értekezhetni e tárgyban az intézeti igazgatóságnál.

Zentán, 1885. évi január hó 29-én.

Mihálkovits István,
igazgató-elnök.

Nagy lakás kiadó.

Özv. **Freund Samunének** posta-utca-ban levő házában egy

öt szobából álló lakás

magtárral, istállóval és felszerrel ápril 24-től kiadó. A föltételek a háztulajdonos-nónél megtudhatók.

Haszonbéri hirdetemény.

Temesvártól 28, az osztr-magyar államvasut két indóházától 6—6 kilo-meter távolságra, kavics-ut mentén fekvő, 1800 kat. hold terjedelmű, kitünő talaju földbirtok épületekkel, gazdasági föl-szerelés- és vetéssel együtt vagy a nél-kül tiz. esetleg több évre is azonnal haszonbérbe adandó.

A részletes föltételek iránt bővebb fölvilágosítás nyerhető **Várnay Ernő** ügyvédnél Temesvártól.

Közvetítők kizáratnak.